

Christiaan Jelsma

Christiaan Jelsma is getrouwd en heeft een dochter, en een zoon met Downsyndroom: Eelke. Christiaan is cabaretier en theatermaker, en schrijft over zijn proces als vader van een kindje met Downsyndroom.

column

De verdenking

Het is zomer 2019, zondagochtend 11.00 uur. Ik zit in de kerk. Nou ja, kerk: in de aula van een middelbare school, met zo'n verhoogd podium. Met in de rugleuning voor mij literaire woorden gekrast zoals 'kut, klote, pik'. Voordat de viering begint, zijn er altijd eerst een paar mededelingen. Zo worden er weer helpers gezocht voor het kinderwerk, kun je stroopwafels kopen voor Tanzania en is er een baby geboren. Ik ben dan altijd benieuwd naar de naam, maar dit keer heb ik die niet onthouden. Het enige wat mij bijblijft, is dat dit kindje het Downsyndroom blijkt te hebben.

Terwijl de mensen gaan staan om het eerste lied te zingen, kan ik alleen maar denken 'Oh wat erg, oh God, het zou je maar overkomen, och, wat een zorgen'. Ik kijk naast me, naar mijn vrouw, ze is hoogzwanger. Nog drie weken en dan zijn wij uitgerkend. Oh, dit bericht komt wel binnen. Maar ik denk tegelijk ook, als dat kindje Down heeft, dan heeft die van ons het in elk geval niet, want die kans is statistisch wel heel klein...

Twee weken later, het is middernacht, ik zoek vanaf het WKZ Utrecht telefonisch contact met de ouders van het kindje met Down. Statistiek blijkt toch anders te werken. Want die middag is ons kindje ter wereld gekomen en kort erna ook de verdenking van het Downsyndroom. En nee, wij wisten het niet tevoren. De telefoon gaat over, het is een onchristelijk tijdstip, maar er wordt opgenomen. Het is bizar, maar onvoorstelbaar fijn om dan

mensen te kunnen spreken die snappen waar je in zit. Elke ouder zoekt zijn eigen weg in het Down-gebeuren. De een wordt een 'informatiejunk Downsyndroom', een ander laat het syndroom links liggen en weer een ander lijkt volledig bekeerd tot het Down-evangelie.

Ik zelf ben meer van team 'Informatie vergaren'. Zo kwam ik er dus al vrij snel achter dat we lid mochten worden van een exclusieve club: de Stichting Downsyndroom! Maar tegelijkertijd heb ik in het eerste jaar nauwelijks artikelen uit de Down+Up gelezen, ik vond het veel te confronterend.

Als theater- en cabaretmaker kon ik eigenlijk niet anders dan deze periode proberen te vangen in sketches, liedjes en verhaaltjes. Herman Finkers verwoordde het eens: 'Humor is lachen om niet te hoeven huilen'. Humor bracht mij zuurstof in een verstikkende periode. Op 21 maart 2020 speelde ik een eerste deel van mijn kleinkunstvoorstelling voor een lege zaal, maar met goedgevulde livestream.

Op 23 maart 2023 is het zover, dan speel ik mijn volledige voorstelling 'De Verdenking' in Theater Orpheus, Apeldoorn. Geen gelikt rond verhaal, want ik zoek nog steeds mijn weg. Een voorstelling over 'afscheid nemen van je verwachting'. Meer info op deverdenking.nl. Iedereen van harte welkom. ■